

Н.Й. Радіонова

к.е.н., доцент,

доцент кафедри обліку і аудиту

Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У ВУЗАХ

Одним із важливих напрямків розвитку інформатизації освіти є нові комп'ютерні технології. Інтерактивність, інтенсифікація процесу навчання, зворотний зв'язок - помітні переваги, які зумовили необхідність застосування у різних галузях людської діяльності інформаційних технологій, насамперед у тих, які пов'язані з освітою та професійною підготовкою. Нині помітно зростає кількість досліджень, предметом яких стало використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі. Цій темі в Україні присвячені дослідження таких науковців, як В.Ю. Биков, ЯВ. Булахова, О.М. Бондаренко, В.Ф. Заболотний, Г.О. Козлакова, О.А. Міщенко, О.П. Пінчук, О.В. Шестопап та інші.

Передавання знань є складовою людської діяльності, тому застосування новітніх інформаційних технологій у галузі освіти зумовлене двома основними чинниками. З одного боку, це необхідність підготувати студента до його майбутнього робочого місця, а з іншого - необхідність більш ефективного передавання знань, тобто максимального поліпшення і полегшення роботи викладача.

В сучасних умовах інформатизація освітнього процесу - це перспективний шлях до економічного, соціального та освітнього розвитку [1]. Інформатизація освіти спрямовується на формування та розвиток інтелектуального потенціалу нації, удосконалення форм і змісту навчального процесу, впровадження комп'ютерних методів навчання та тестування, що надає можливість вирішувати проблеми освіти на вищому рівні з урахуванням світових вимог.

Роль викладача в інформаційному суспільстві змінюється: він перестає бути авторитарним й єдиним джерелом знання, і стає керівником і помічником в освітньому процесі. Йому надається можливість самостійно шукати потрібні знання у швидко мінливому світі, і тому їм потрібна значна кількість індивідуальних стратегій навчання, які дозволили б кожному з них стати активним учасником навчального процесу й критично підходити до знань, які їм надаються [2].

При цьому слід відмітити що традиційні педагогічні технології мають свої позитивні сторони, наприклад, чітка організація навчального процесу, систематичний характер навчання, вплив особистості викладача на студентів у процесі спілкування під час проведення занять. Величезне значення мають також використання наочних матеріалів, таблиць, технічних засобів навчання.

Виникнення та розвиток сучасного суспільства припускає широке застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освіті, що визначається багатьма чинниками [3].

По-перше, впровадження інформаційні технології в сучасну освіту суттєво прискорює передавання знань і накопиченого технологічного та соціального досвіду людства не тільки від покоління до покоління, а й від однієї людини до іншої.

По-друге, сучасні інформаційні технології, підвищуючи якість навчання й освіти, дають змогу людині успішніше й швидше адаптуватися до навколишнього середовища, до соціальних змін. Це дає кожній людині можливість одержувати необхідні знання як сьогодні, так і в постіндустріальному суспільстві.

По-третє, активне й ефективне впровадження інформаційних технологій в освіту є важливим чинником створення нової системи освіти, що відповідає вимогам ІС і процесу модернізації традиційної системи освіти.

Як свідчать дослідження учених, основними напрямками формування перспективної системи освіти, що мають принципово важливе значення для України, котра нині перебуває на етапі складних економічних перетворень, є такі:

- підвищення якості освіти шляхом її фундаменталізації, залучення сучасних досягнень інформаційних систем в навчальний процес;
- забезпечення орієнтації студентів на нові технології інформаційних систем і насамперед на інформаційні комп'ютерні технології;
- підвищення творчого потенціалу освіти.

Створення нових педагогічних технологій пов'язане з відмовою від багатьох стереотипів традиційної освіти (із збереженням усього кращого, що напрацювала педагогіка).

У зв'язку з цим актуальними стають проблеми розробки [3]:

- нового змісту, методів і засобів навчання;
- значного поглиблення теоретичної бази знань;
- посилення прикладної спрямованості навчання;

- удосконалення педагогічної майстерності викладачів;
- відповідного дидактичного і науково-методичного забезпечення навчального процесу та його психолого-педагогічного обґрунтування;
- розкриття творчого потенціалу студентів та викладачів у відповідності до їх інтересів і здібностей.

Інформатизація освітнього процесу пов'язана, насамперед, з розвитком комп'ютерної техніки, різноманітного програмного забезпечення, глобальних мереж (Інтернет) та мультимедійних технологій.

Серед важливих компонентів комп'ютеризації навчання є розроблення програмного забезпечення. Програми, які сьогодні використовують у вищих навчальних закладах, поділяють на [4]:

- навчальні (скеровують навчання з огляду на наявні знання та індивідуальні здібності студентів, а також сприяють засвоєнню нової інформації);
- діагностичні (тестові) (призначені для діагностування, перевірки, оцінювання знань, умінь, здібностей);
- тренувальні (розраховані на повторення закріплення пройденого навчального матеріалу);
- бази даних (сховища інформації з різних галузей знань, у яких за допомогою запитів на пошук по різних областях знань знаходять необхідні відомості);
- імітаційні (представляють певний аспект реальності за допомогою параметрів для вивчення його основних структурних чи функціональних характеристик);
- моделюючі (відображають основні елементи і типи функцій, моделюють певну реальність);

- програми типу «мікросвіт» (подібні до імітаційно-моделюючих, однак не відображають реальності, а створюють віртуальне навчальне середовище);

- інструментальні програмні засоби (забезпечують виконання конкретних операцій, тобто оброблення тексту, складання таблиць, редагування графічної інформації).

Отже, застосування комп'ютерів в освіті привело до появи нового покоління інформаційних освітніх технологій, що дали змогу підвищити якість навчання, створити нові засоби впливу, ефективніше взаємодіяти педагогам зі студентами. Можна окреслити певні тенденції розвитку інформаційних систем сучасного вищого навчального закладу: процеси електронізації документів, документопотоків та комунікаційних каналів ВНЗ; активне впровадження та використання електронних навчальних та навчально - методичних документів; забезпечення багатосторонніх та багатоканальних комунікацій, інтерактивності, інтегрованості та оперативності завдяки застосуванню новітніх інформаційних комп'ютерних технологій. На думку багатьох фахівців, нові інформаційні освітні технології на основі комп'ютерних засобів дають можливість значно підвищити ефективність навчання.

Література

1. Березовський В.С. Створення електронних навчальних ресурсів та онлайн-навчання. / І.В.Стеценко, І.О. Завадський. – К.: Вид. група ВНУ, 2011. – 208 с.
2. Жалдак М.І. Використання комп'ютеру в навчальному процесі має бути педагогічно виваженим і доцільним // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2011. – № 3. – С. 3–12.
3. Радіонова Н. Й. Значення сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі /Радіонова Н. Й.//Освіта: соціально-психологічні аспекти в контексті економічного розвитку України: колективна монографія / за ред.: С. М. Лаптева, В. С. Сідака, М. П. Денисенка – К.: Ун-т економіки та права «КРОК». – 2014. – С. 65-79.

4. Шелестова А. М. Інформаційно-навчальне середовище ВНЗ: основні характеристики // Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, (Харків, 24–25 квітня 2014 р.). – Х. : ХДАК, 2014. – С. 225.